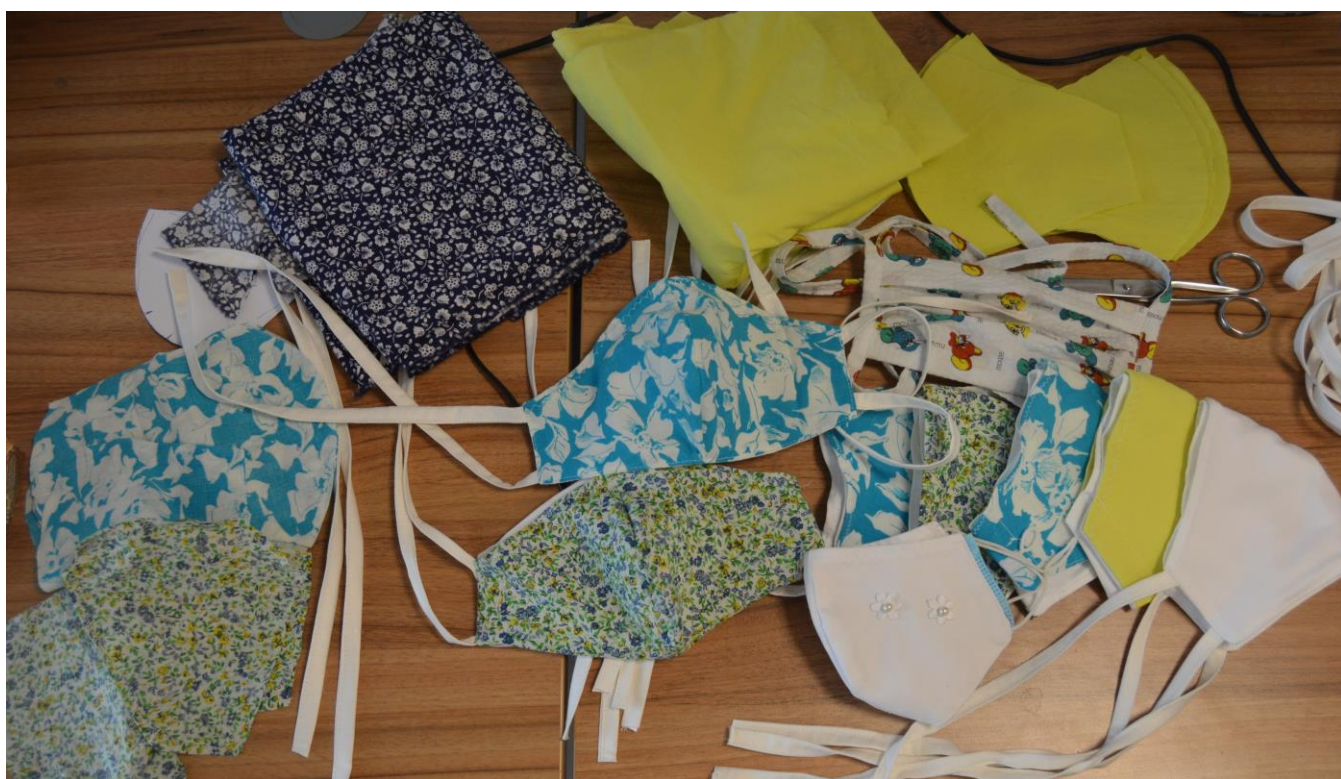

Duben 2020

NÁŠ ČASOPIS PLNÝ ZAJÍMAVOSTÍ

D é č k o

Domov pro seniory Velké Meziříčí,

příspěvková organizace

Zdenky Vorlové 2160

594 01 Velké Meziříčí

www.domovvm.cz

OBSAH

Blahopřání na duben	2
Výročí dubna a regionální osobnosti	4
Ze života domova	5
Stálá nabídka měsíce	6
Co se dělo u nás v domově v březnu	7
Pranostiky	10
Velikonoční speciál	11
Příběhy pro potěchu duše	14
Mezinárodní dny měsíce dubna	15
Ze světa zajímavostí	16
Rozhovor	26
Vtipy	28
Fotogalerie	29
Z kuchyně	30
Co se dělo v domově před 40 lety	31
Luštění	32

BLAHOPŘÁNÍ NA DUBEN

JIŘINA AMBROŽOVÁ

RUDOLF BĚLOHORSKÝ

JIŘÍ KYTNAR

MILADA ZEŽULOVÁ

JIŘINA PŘIBYLOVÁ

BOHUMILA BATELKOVÁ

JOSEFA MARKOVÁ

PAVEL KOZINA

*Všem oslavencům přejeme
Hodně štěstí, zdraví, pohodu
a spokojenost do dalších let.*

VÝROČÍ A REGIONÁLNÍ OSOBNOSTI DUBNA

70. výročí úmrtí

Karel FOERSTER – ředitel, pedagog,

Narození: 10. 3. 1896 Moravské Budějovice; Úmrtí: 13. 4. 1949 Třebíč
Studoval na učitelském ústavu v Soběslavi, učil v Budkově u Jemnice.
Působil jako učitel, odborný učitel a ředitel měšťanské školy v
Moravských Budějovicích.

120. výročí narození

Zdeněk CHALABALA - dirigent, skladatel, pedagog, dramaturg

Narození: 18. 4. 1899 Uherské Hradiště; Úmrtí: 4. 3. 1962 Praha
Po příchodu na klasické gymnázium se stal členem studentského
orchestru a vystupoval jako sólový houslista, později v kvartetu na
školních akademiích. Po vystudování gymnázia začal studovat v
Praze na právnické fakultě. Studií zanechal a vstoupil na státní
hudební a dramatickou konzervatoř v Brně. Během studií založil a
stal se sbormistrem Hudebního svazu vysokoškolského studentstva.
Po ukončení studia odešel do Uherského Hradiště, kde spolu s B.
Fišerem založil Slováckou filharmonii. Byl jmenován hlavním
dirigentem Národního divadla. Mezi jeho nejznámější dirigované
skladby patří: Hubička od B. Smetany, Dimitrij od A. Dvořáka, Z
českých luhů a hájů od B. Smetany. Další skladby jsou Šebalinovo
Zkrocení zlé ženy, Janáčková Její pastorkyňa, Dvořákova Rusalka,
Smetanova Prodaná nevěsta, Vltava, Musorgského Boris Godunov.

50 výročí úmrtí

Luboš NOVÁK - voják , 2. světová válka

Narození: 16. 12. 1911 Třebíč; Úmrtí: 20. 4. 1969 Praha?
Studoval na třebíčském gymnáziu, absolvoval vojenskou akademii v
Hranicích na Moravě. Sloužil u hraničářského praporu v Rimavské
Sobotě na Slovensku. Po osamostatnění Slovenska se vrátil do
Třebíče. Emigroval do Francie. Byl evakuován do Anglie. Absolvoval
polskou Vysokou válečnou školu ve Skotsku. Byl vyslán k vojenské
jednotce v SSSR pod velením Ludvíka Svobody. Po osvobození sloužil
na ministerstvu národní obrany v Praze. Tam absolvoval Vysokou

školu válečnou, kde se stal později profesorem. V roce 1957 byl propuštěn z armády.

100. výročí narození

Alois TOUFAR - pedagog , výtvarník

Narození: 24. 4. 1919 Brtnice (Jihlava); Úmrtí: 17. 11. 1978 Brtnice (Jihlava)

Malíř, pedagog, výtvarný teoretik, organizátor výstav. Byl členem ústředního poradního sboru pro výtvarnou práci s mládeží při Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze. Vedl katedru výtvarné výchovy na Pedagogickém institutu v Jihlavě, na pedagogických školách působil v Boskovicích a Třebíči (bývalá pedagogická škola).

Zdroj: <http://www.knihovnatr.cz/cze/sluzby/vyroci-a-regionalni-osobnosti-duben-2019/>

ZE ŽIVOTA DOMOVA

V březnu přišli noví obyvatelé:

Věra Kotrbová ze Svařenova

Zlata Šustrová z Dobroměřic

Marie Nejedlá z Bohdalova

V březnu odešli obyvatelé:

Milada Kujalová + 11. 3. 2020

Marie Hublová + 28. 3. 2020

František Fila + 31. 3. 2020

STÁLÁ NABÍDKA MĚSÍCE

- **PŮJČOVÁNÍ KNIH** - Pokud máte zájem o čtení, kontaktujte recepci nebo svého klíčového pracovníka.
- **PRAVIDELNÉ AKTIVITY BYLY NA MĚSÍC DUBEN ZRUŠENY**
- **SCHRÁNKA DŮVĚRY**

V domově jsou umístěny v každém poschodí schránky důvěry

Můžete do nich umístit vzkaz, stížnost, připomínku či podnět k poskytování sociálních služeb v domově. S napsáním vzkazu Vám může pomoci pečovatelka.

- V 1. poschodí – u vstupu do terapeutické zahrádky
- Ve 2. poschodí – u schodiště při vcházení na chodbu 2B
- Ve 3. poschodí – u schodiště na brance s fototapetou plotu

- **PROSTORY K VOLNOČASOVÉMU VYUŽITÍ**

- Zahrádka za domovem s pískovištěm
- Atrium v přízemí
- Venkovní terasy ve 3. poschodí
- Společenské místnosti v každém podlaží
- Kaple ve 3. poschodí
- Dětský koutek ve vstupu do zahrady a na 2. B

CO SE DĚLO V DOMOVĚ V MĚSÍCI BŘEZNU

Nový měsíc jsme zahájili hned v pondělí 2. března cestopisnou přednáškou o Arménii a Gruzii. Přednášející se tentokrát stala naše věrná dobrovolnice. Vyprávěla o krásné dovolené, kde společně s přáteli prožívali četná dobrodružství. Vše doložily krásné fotografie a videa z cesty. Přednáška byla obohacena o zeměpisná a věcná fakta. Na všech posluchačích bylo vidět, že je téma zaujalo.

Průběh dalších akcí se začal kvůli omezením komplikovat. I přes to jsme nemohli vynechat Mezinárodní den žen slavený 8. března. Letos tento den vyšel na neděli, proto náš domovní Mezinárodní den žen proběhl až 10. března. Jak to u nás bývá zvykem, ctíme tradice. Rovnoprávnost, spravedlnost a mír jsou velmi podstatná slova, která i když se to nezdá, stále hrají velkou roli v téhle době. A proto jsme se rozhodli uspořádat další takovou oslavu, abychom si připomněli hloubku právě těchto slov. Proto byl každé ženě v domově darován rudý karafiát, který se stal už kdysi dávno symbolem MDŽ.

Programem celého dne tedy bylo ukázat ženám, jak moc jsou jedinečné. Dopoledne začala první část oslavy. Sešli jsme se v prostorách U3V, kde se podávala káva a zákusky mnoha druhů. K příjemnému posezení jsme se zaposlouchali do básniček, které muži – obyvatelé s úctou a pokorou recitovali ženám - obyvatelkám. Na závěr probíhala debata o individuálních oslavách z mládí jednotlivých příchozích obyvatelů. Odpoledne sám pan ředitel Vítězslav Schrek a

nutriční Jan Hutař navštívili pokoje žen, které se nemohly zúčastnit dopolední oslavy, aby alespoň předali rudý karafiát a popřáli šťastný Mezinárodní den žen.

O den později, 11. března, se konalo setkání domova, kde se diskutovalo především o stravování. Zúčastnění se mohli ptát, vznášet dotazy, návrhy nebo připomínky na vedení stravovacího provozu.

Během následujících dnů, zhruba od 12. března, jsme byli nuceni domov uzavřít návštěvám a zrušit všechny další aktivity. Sice šlo jen o prevenci, ale nic se nemá podceňovat. Abychom uchránili zdraví všech obyvatel, omezili jsme v nejvyšší možné míře jakýkoliv cizí subjekt, který by mohl způsobit nepříjemnosti. Proto každý zaměstnanec, nasadil roušku na obličej, aby zamezil přenosu nebezpečí. Zvýšili jsme hygienické nároky, nastavili přísnější pravidla a jiná opatření - jako zrušení akcí, omezení shluku více osob, začali

jste podávat veškeré jídlo všem obyvatelům přímo na pokoje, atd. Pamatujme, že jsme společnými silami udělali maximum.

Děkujeme Vám všem za pochopení, respektování a spolupráci.

Touto cestou bychom také rádi poděkovali našim milým pracovnícím terapií, které velmi rychle reagovaly na nedostatek roušek a pro náš domov už osobně ušily přes 170 kusů. Zároveň také patří velké DÍKY všem, kteří donesli ze svých domovů kusy látek, metry gumy a špulky nití, bez kterých by tento neskutečný počet látkových roušek nemohl nikdy vzniknout.

Jsme moc rádi, že pomáháte a přispíváte.

PRANOSTIKY

Když zahučí v dubnu hrom, obalí se listem strom.

Fiala růsti nemůže, až jí Jiří pomůže.

Na svatého Jiří jiříčky již víří.

Na svatého Marka tráva je už hodně velká.

Zdroje: <https://www.pranostik.cz/>;
<https://cz.pinterest.com/pin/4222193380999371/>;
<https://www.kidscool.cz/SAMOLEPKA-NA-AUTO-PTAK-NEBO-PAPOUSEK-BIRD-38-d299738.htm>;
<https://pixers.fr/papiers-peints/illustration-de-branche-d-39-arbre-avec-la-silhouette-d-39-oiseau-77553444>

VELIKONOČNÍ SPECIÁL

Velikonoce jsou nejvýznamnější křesťanský svátek, který oslavuje zmrtvýchvstání Ježíše Krista. A i když si společně nemůžeme sednout a vyprávět si, co je jejich podstatou a jak je slavíme, alespoň si společně přečteme ty nejznámější tradice a zvyky, bez kterých by nemohly v dnešní době existovat, protože jsou obdobím lidových tradic spojených s vítáním jara, které s náboženským svátkem souvisí.

V náboženském pojetí se Velikonocemi míní Vzkříšení Krista, což je Boží hod velikonoční, ke kterému mělo dojít třetího dne po jeho ukřižování, tedy na Bílou sobotu. V nejširším smyslu pak celá doba velikonoční je padesátidenní období od neděle Zmrtvýchvstání do letnic. Kristovo ukřižování se událo kolem roku 30 či 33 v blízkosti významného židovského svátku pesach, který je památkou vysvobození Izraelitů Mojžíšem z egyptského otroctví. Tak jako Letnice jsou Velikonoce svátkem židovským.

Velikonoce jsou pohyblivý svátek, datum se mění. V křesťanské tradici neděle Zmrtvýchvstání připadá na první neděli po prvním jarním úplňku po rovnodennosti, tedy na měsíc březen či duben.

Velikonoční kalendář roku 2020

Popeleční středa – 26. 2.

Zelený čtvrtek – 9. 4.

Jaro začíná – 20. 3. ve 4:50

Velký pátek – 10. 4.

Květná neděle – 5. 4.

Bílá sobota – 11. 4.

Modré pondělí – 6. 4.

Boží hod velikonoční – 12. 4.

Žluté úterý – 7. 4.

Červené pondělí – 13. 4.

Škaredá středa – 8. 4.

Bílá neděle – 19. 4.

Co dělá Velikonoce tak výjimečnými svátky?

Výzdoba - důležitou součástí svátků jara je výzdoba, s jarním příchodem chceme přivítat znovuzrození sil a radostné očekávání, symbolika proutků vrby, mašle, kraslice, jarní kvítka.

Už v historii lidé vítali jaro výzdobou, vysypávali ornamenty na zápraží

pomocí hrnku či květináče a písku či vody nebo zdobili okna květinovými vzory s pomocí seříznutého mýdla – takto se zdobily vlnovkami a spirálami průjezdy a zápraží venkovských stavení o velikonočních a svatodušních svátcích nebo na dožínky a posvícení.

Pašijový týden - Trvá od Modrého pondělí po Boží hod velikonoční.

Beránek - symbolizuje Ježíše Krista, který byl obětním beránkem za spásu světa. Z historických pramenů se jen těžko dozvídáme, zda šlo o maso, nebo pečivo. Dnes typický velikonoční beránek je z tvarohového těsta a zdobený červenou mašlí.

<https://www.rohlik.cz/chef/91-velikonocni-beranek>

Zajíček - častěji používáme jako dekoraci. Zajíček je symbolem plodnosti, života a štěstí. Velikonočního zajíčka najdeme v Bibli, kde symbolizoval chudé, skromné a pokorné. Býval znázorňován jako bílý zajíc u nohou Panny Marie – symbol vítězství čistoty nad tělesným pokušením.

Velikonoční kraslice - podle legendy bohyně proměnila ptáčka, který umrzl ve vánici, v zajíce. On pak z vděčnosti každé jaro kladl vejce jako pták. Proto je vajíčko symbolem života, plodnosti a vděku. Zdobená vejce se pak používala při jarních obřadech, při narozeních, svatbách a pohřbech. Kultovním smyslem nemělo být darování, ale požití jejich obsahu, proto se zdobila od nepaměti vařená. Zvyk jíst vajíčka na Velikonoce souvisí s velkým půstem, při kterém se nesměla jíst ani vejce, a proto lidé netrpělivě čekali, až postní doba skončí.

<http://www.velkoobchodtady.cz/katalog/domacnost.php?druh=33>

Pomlázka - vyrobená z mladých vrbových proutků měla ženám předat mládí a sílu. Pánové a chlapci si měli plést z proutků pomlázku a ženy se tímto proutkem měly nechat vyšlehat, aby omládly a zkrásněly. Vajíčko je odměna za omlazení, protože je symbol života a vzkříšení.

https://www.idnes.cz/hobby/domov/jak-uplest-pomlazku-z-8-nebo-11-proutku-navod.A120326_114830_hobby-domov_mce

Mazanec – zadělává se na Bílou sobotu a dělá se ze stejného těsta jako vánočka. Připravoval se ze strouhaného sýra a většího množství vajec. V jiných koutech naší země se nesladké variantě říkalo baba.

<https://www.apetitonline.cz/recepty/7199-mandlovy-mazanec.html>

Jidášky - Na Zelený čtvrtek hospodyně pekly jidáše – zvláštně tvarované pečivo z kynutého těsta, jako připomínku na apoštola Jidáše, který zradil Krista.

Hledání pokladů - Na Velký pátek se říká, že pokud jsme něco ztratili, tak to na Velký pátek zaručeně najdeme, a k tomu ještě něco navíc. Poklad, který najdeme, by měl mít podobu něčeho drahého pro potěšení ducha i mysli nebo něčeho milého jen tak pro radost.

PŘÍBĚHY PRO POTĚCHU DUŠE

Jeden člověk byl už velmi vyčerpán věčným randálem a zmatkem ve městě. Rozhodl se najít zase klid v duši a dopřát mír svému srdci. Chtěl proto strávit nějaký čas na tichém klidném místě, kde by ho nic nerušilo v meditaci a úvahách. Protože ve městě bylo tolik hluku, rozhodl se jít do lesa.

V lese se opravdu nějakou chvíli zdálo, že je tu ticho. Ale už za několik minut začal rozlišovat jednotlivé zvuky: slyšel vrzání

kobylek v trávě, zpěv ptáků, šumění stromů... To se mu nelíbilo. Chtěl najít místo, kde by bylo mnohem tišeji. Několik dnů mu trvalo, než našel jeskyni. Ale nakonec našel jednu opravdu dobrou. Bylo tam neuvěřitelné ticho a klid. Sotva se v ní ale usadil, zjistil, že v jednom vzdáleném koutě kape voda. Čím větší ticho v jeskyni bylo, tím více se zvuk kapek rozléhal. To člověka neobyčejně dráždilo. Konečně pochopil, že skutečné ticho mu zajistí jedině vlastní dům s dokonalou zvukovou izolací. Půl roku strávil stavbou. Nakonec však usedl ve svém domě a tik-ťak, tik-ťak, hodiny rušily absolutní klid. Člověk rozzuřeně serval hodiny ze zdi a rozbil je. Tak. Konečně tedy přišla ta chvíle. Nic ho neruší. Hluboce se nadechnul a, buch-buch, buch-buch ... bušilo jeho vlastní srdce v hrudi stále hlasitěji a hlasitěji.

Poučení: klid v duši nezávisí na vnějších okolnostech. Všechno je uvnitř – problémy i jejich řešení. Když si uvědomíte tuto jednu jedinou věc, velmi si tím ulehčíte život. Přestanete hledat viníky a začnete žít v souladu s nejdůležitějším člověkem svého života – se sebou samotným...

**Zdroj textu: <https://www.pronaladu.cz/pribeh-o-hledani-klidu/>*

MEZINÁRODNÍ DNY MĚSÍCE DUBNA

- 1. dubna - Mezinárodní den ptactva
- 2. dubna - Mezinárodní den dětské knihy
- 7. dubna - Den vzdělanosti - výrazně přispěl k rozvoji vzdělanosti
- 7. dubna - Světový den zdraví
- 12. dubna - Mezinárodní den letectví a kosmonautiky
- 16. dubna - Světový den hlasu
- 18. dubna - Mezinárodní den památek a sídel
- 20. dubna - Mezinárodní den svobody tisku
- 20. dubna - Světový den marihuany
- 22. dubna - Mezinárodní den Země - za dopady ničení životního prostředí
- 24. dubna - Mezinárodní den skautů a skautek
- 26. dubna - Mezinárodní den vzpomínky na Černobyl
- 29. dubna - Mezinárodní den tance
- 30. dubna - pálení čarodějnic a stavění májek

<https://blog.hubatacernoska.cz/novinka-dubnove-svatky-vyroci-a-dalsi-vyznamne-dny-a-zajimavosti>

ZE SVĚTA ZAJÍMAVOSTÍ

Znáte české památky UNESCO?

Co je UNESCO?

Je to organizace pro vzdělání, vědu a kulturu.

Čím se zabývá?

Zabývá se pěti hlavními obory: vzdělání, přírodní vědy, sociální a humanitní vědy, kultura a komunikace a informace.

Organizace se stará o šíření gramotnosti, chrání regionální a kulturní historické objekty, propaguje kulturní různorodost, podporuje dohody mezinárodní spolupráce v oblasti kulturního a přírodního dědictví a chrání lidská práva.

Jak vzniklo UNESCO? A proč je Česká republika členem?

Podnětem ke vzniku organizace bylo ukončení druhé světové války. Hlavním úkolem bylo usilovat o udržení míru rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury a prosazováním úcty k lidským právům a právnímu řádu. Nyní má 195 členských zemí. Československo patřilo k zakládajícím členům. Po rozpadu Československa se samostatná Česká republika stala členem roku 1993.

ČESKÉ PAMÁTKY NA SEZNAMU UNESCO

1) ČESKÝ KRUMLOV - HISTORICKÉ CENTRUM

Zapsán na seznam UNESCO: 1992

Na seznam chráněných památek se zapsalo historické centrum, ve kterém se nad meandry řeky Vltavy nachází unikátní městská zástavba ze 16. století, společně s rozsáhlým areálem hradu a zámku. V minulosti bylo sídelním městem některých českých rodů – Vítkovců, Rožmberků nebo Schwarzenbergů. Tento

komplex zahrnuje i barokní divadlo, zámeckou zahradu s rokokovou fontánou a letohrádek Bellarie.

2) TELČ - HISTORICKÉ CENTRUM

Zapsán na seznam UNESCO: 1992

Historické centrum města patří k nejcennějším rezervacím na Moravě.

Hlavní dominantou je i telčský zámek, na který navazuje vnitřní město. Zámek vyniká výzdobou, dobovým zařazením a cennými sbírkami. Mezi cenné památky kromě zámku patří náměstí

s nenarušenými historickými domy v renesančním a barokním stylu.

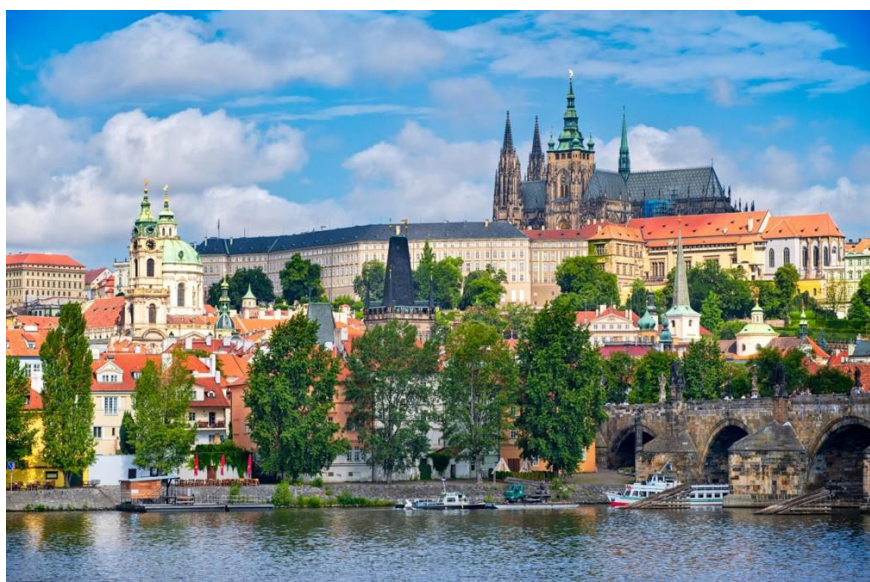
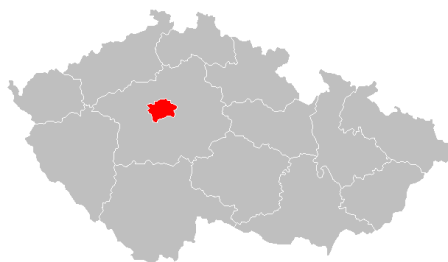

3) PRAHA - HISTORICKÉ CENTRUM

Zapsán na seznam UNESCO: 1992

Praha patří mezi stavebně nejvýznamnější památky Evropy. Tvoří

ji soubor nejrozličnějších stavebních slohů. Zahrnuje Pražský hrad, Hradčany, Malou Stranu, Staré a Nové Město, Vyšehrad a jejich jednotlivé památky včetně mnoha vzácných sakrálních staveb nebo Karlova mostu, stovek historických domů i osobitých parků a zahrad. Kromě centra patří mezi UNESCO i Průhonický zámek s parkem.

4) POUTNÍ KOSTEL SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELÉNÉ HOŘE

Zapsán na seznam UNESCO: 1994

Stavba kostela začala v r. 1719 a za pouhé dva roky byla vysvěcena. Budova patří mezi neoriginálnější stavby barokní gotiky.

Její založení souviselo s připravovaným blahořečením a svatořečením Jana Nepomuckého, v jehož hrobě se našel zázračně neporušený jazyk. Jeho vypodobnění se objevuje v kupoli kostela jako symbol nevyzrazeného zpovědního tajemství. Stejný motiv se nachází i ve tvaru lomených oken, který připomíná meč v pochvě. Kostel vyniká hlavně vzhledem. Má tvar pěticípé hvězdy a je obklopený hřbitovem a ambitem. Číslo pět se nachází všude. Pěticípý půdorys, 5 vchodů, 5 oltářních výklenků. Kolem centrálního prostoru se nachází 10 kaplí –

to je symbol pěti ran Kristových, ale především pěti hvězd na svatozáři Jana Nepomuckého, které se podle legendy objevily ve Vltavě ve chvíli jeho zavraždění.

5) KUTNÁ HORA

- HISTORICKÉ CENTRUM, CHRÁM SV. BARBORY,
KATEDRÁLA NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

Zapsán na seznam UNESCO: 1995

Mezi památky patří: Vlašský dvůr, Hrádek, Kamenný dům, kostel sv. Jakuba, Jezuitská kolej nebo klášter sv. Voršily. Dominuje však chrám sv. Barbory, který je zasvěcen patronce horníků, svaté Barboře. Stavbu vybudovali sami měšťané tak, aby konkurovala katedrále sv. Víta v Praze. Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci je další chráněnou památkou ve stylu barokní gotiky.

6) VESNICKÁ REZERVACE HOLAŠOVICE

Zapsán na seznam UNESCO: 1998

Protože se po válce nic nového nedělo, nic nebránilo tomu, aby se domy opravovaly. Dochoval se tedy skoro celý středověký systém obytných domů a sýpek, propojený ohradními zdmi, brankami a klenutými vjezdy. Tomuto architektonickému stylu říkáme selské baroko. Na seznam se tedy dostalo celkem 23 usedlostí s celkem 120 budovami.

Jedinečné jsou studny s dřevěnou pístovou pumpou, nebo Selský dvůr č. p. 6, který je rodinným selským sídlem již od roku 1530. Nyní zde žije necelých 150 obyvatel.

7) KROMĚŘÍŽ - ZAHRADY A ZÁMEK

Zapsán na seznam UNESCO: 1998

Zámek zdobí velké množství

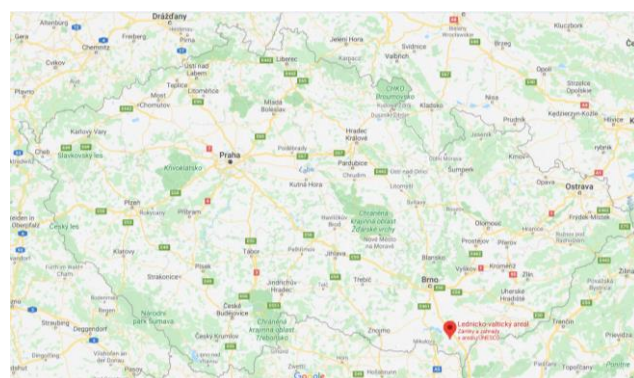
dobového zařízení. Nejzajímavější je obrazárna, která uchovává díla z 15. – 18. století. K zámku přiléhá tzv. Podzámecká zahrada, která bývala zelinářskou a květinovou zahradou.

8) LEDNICKO-VALTICKÝ AREÁL

Zapsán na seznam UNESCO: 1996

Je to areál o rozloze 300 km², který hraničí s Rakouskem na jihu, s Pálavou na západě a severovýchodě tvoří volnou hranici s řekou Dyjí. Nachází se zde velké množství kulturních i přírodních památek, mezi nimi jsou zámky Valtice a Lednice nebo uměle vysázený Boží les a Lednické rybníky.

9) LITOMYŠL - ZÁMEK A ZÁMECKÝ AREÁL

Zapsán na seznam UNESCO: 1999
Zámek patří mezi nejvýznamnější
památky renesance v Čechách.

Vnitřní nádvoří obíhají ze tří stran
arkády a fasády se štíty, která
pokrývá sgrafitová výzdoba
s psaníčky nebo figurálními
motivy. V přízemí se nachází klasicistní divadlo s funkční mašinérií a
souborem kulis.

10) OLOMOUC - SLOUP NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

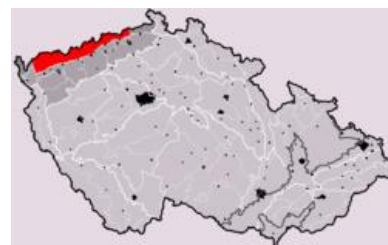
Zapsán na seznam UNESCO: 2000

Sloup je vysoký 35 metrů. Byl postaven mezi lety 1716 až 1754. Stal se symbolem vděčnosti katolické církve za ukončení moru. Jeho základnu tvoří tři patra, které obklopují sochy 18 svatých. Nejvýše jsou svatí, kteří jsou spojeni s pozemským životem Ježíše. Níže stojí svatý Cyril, Metoděj, Blažej, Vojtěch a svatý Jan Nepomucký.

11) HORNICKÁ KRAJINA KRUŠNOHOŘÍ

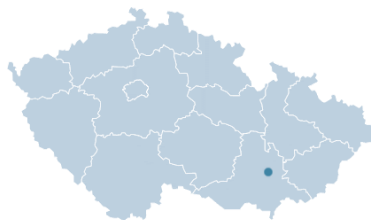
Zapsáno na seznam UNESCO: 2019

Vzhled krajiny vytvářela těžba a úpravy rud, stříbra, cínu, kobaltu, mědi, železa a uranu od 12. do 20. století mezi Saskem a severními Čechami. Řadíme sem Jáchymov, Abertamy – Horní Blatná, Háj, Krupka, Mědník, atd. Památkami jsou i doklady o těžbě a zpracování nerostných surovin, řemeslná a průmyslová výroba spojená s těžbou.

12) BRNO - VILA TUGENDHAT

Zapsána na seznam UNESCO: 2001

Vila byla postavená v letech 1929 – 1930. Považuje se za nejvýznamnější

funkcionalistické dílo. Vila určila nová měřítka moderního bydlení. Výstavba trvala 14 měsíců a stála 5 miliónů prvorepublikových korun (v té době cena asi třiceti rodinných domů).

13) TŘEBÍČ - ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ A BAZILIKA SV. PROKOPA

Zapsáno na seznam UNESCO: 2003

Židovská čtvrť se dodnes zachovala se 120 obytnými domy, radnicí, školou, rabinátem nebo chudobince.

V bazilice svatého Prokopa ze 13. století najdeme kryptu s více než 700 let starou výdřevou stropu.

14) NÁRODNÍ HŘEBČÍN V KLADRUBECH NAD LABEM

Zapsáno na seznam UNESCO: 2019

Hřebčín v Kladrubech nad Labem je nejstarší a největší hřebčín na světě. Starokladrubský kůň se řadí mezi barokní rasy a má španělsko-neapolský původ, tato rasa je speciálně šlechtěna, aby táhla kočáry císařům a králům. Chová se tu přibližně 300 koní. Do objektu spadá ještě Josefovský dvůr, zámek a kostel sv. Václava a Leopolda.

Zdroj textu: Časopis Svět na dlani; <https://cs.wikipedia.org/wiki/UNESCO>

Zdroje obrázků:

<http://www.ckrumlov.info/docs/cz/atr354.xml>; <https://www.invia.cz/blog/cesky-krumlov-krasny-zamek-i-historicke-centrum/>;
<https://kapselshalfanghaarz.blogspot.com/2018/07/mapa-telc.html>; <http://www.historickasidla.cz/dr-cs/513-telc.html>;
https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:2004_Praha.png; <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/body-zajmu/60/unesco-zdar-nad-sazavou/>;
<https://www.blesk.cz/galerie/cestovani-cesko-kraj-vysocina/589150/pamatky-a-mesta-vysociny-ktete-stoji-za-to-navstivit?foto=2>;
<http://www.varhany.net/lokalita.php?lok=548>; <https://www.kudyznudy.cz/kam-pojedete/stredni-cechy/stredni-cechy-jih/kutna-hora>;
<https://www.kudyznudy.cz/kam-pojedete/stredni-cechy/stredni-cechy-jih/kutna-hora>;
<https://korthar2015z.blogspot.com/2016/10/holasovice-mapa.html>; <https://www.kudyznudy.cz/kam-pojedete/jizni-cechy/jizni-cechy/holasovice>;
https://www.npu.cz/portal/npu-a-pamatkova-pece/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/pamatky-s-mezinarodnim-statusem/fotografie%20pametek%20UNESCO/Lednicko-valticky%20areal/1n_Lednice_kniha_CR-c-Svacek.jpg;
https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map_cz_Krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%BE_kroton.svg
https://www.radiokromeriz.cz/kulturniakce90_kromerizsky-zamek-ma-dalsi-trasu.html; <https://img3.kurzy.cz/mapa/li/slepa/litomysl-stat.svg>
<https://www.kudyznudy.cz/aktivita/zamek-litomysl-renesancni-zamek-s-unikatni-sgraf>; <https://de.wiktionary.org/wiki/Olomouc>
<https://www.sokujiciplaneta.cz/cestovani/sub-pamatka-unesco-sloup-nejsvetejsi-trojice-v-olomouci>
https://cs.wikipedia.org/wiki/Kru%C5%A1n%C3%A9_hory
<https://www.npu.cz/cs/generalni-reditelstvi-npu/zpravy/44483-hornicky-region-krusnohori-je-pamatkou-svetoveho-dedictvi-unesco>
<http://www.elros.cz/kontakt/mapa-cr-oznacena/>
<https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2016/rekonstrukce-vily-tugendhat-v-brne/>
<https://www.vysocina.eu/turisticke-cile/1003-bazilika-sv-prokopa-svetove-kulturni-dedictvi-unesco#1003-2> <http://www.ipbinvest.cz/ipb-invest/formulare.php>
<http://www.turistickestitky.cz/?kat=uonce&un=narodnihrebcekladrubynadlabem>; <https://region.rozhlas.cz/hrebcein-v-kladrubech-nad-labem-patri-k-nejstarsim-na-svete-jako-jediny-se-dostal-8100434>

ROZHOVOR

Rádi bychom Vám prostřednictvím Děčka a krátkého rozhovoru představili dalšího pracovníka našeho domova, se kterým máte možnost se denně setkávat. V následujícím rozhovoru se nám představí **sociální pracovnice**:

BC. MARIE CEJNKOVÁ

Mohu Vás poprosit o krátké představení se našim čtenářům?

Jmenuji se Marie Cejnková. Je mi 53 let. Mám 5 dětí (2 holky, 3 kluky) a 3 vnuky. Bydlím v malé vesničce blízko Netína, kde se společně s manželem staráme o naše malé hospodářství.

V domově pracuji od ledna 2020 a můžete mě najít v kanceláři určené pro sociální pracovnice.

Co se Vám na práci v domově líbí?

Práce v domově mě naplňuje hlavně svoji různorodostí. Vyhovuje mi náš komorní a vstřícný kolektiv.

Na jaké místo byste se ráda podívala a proč?

Vždy jsem se zajímala o indiánskou kulturu, proto bych zvolila zemi jako je třeba Peru v Jižní Americe. Také mě vždy lákalo kouzlo jižního pólu, jako Antarktidy a její polární záře.

Co ráda děláte ve volném čase?

Nejraději peču a zkouším různé kulinářské experimenty. Další náplní mého volného času jsou vnoučata, zahrada a četba.

Jak by vypadal Váš ideální den?

Ráno bych si vyšla do přírody na procházku. Šla bych bez cíle, bez mapy, bez dlouhého přemýšlení kam jít.

Co byste si teď nejvíce přála?

Upřímně doufám, že se našemu domovu vyhne Covid-19. V osobním životě si přeji, by vztahy v mé rodině byly stále funkční.

KVÍZ:

Nejoblíbenější jídlo – česneková topinka

Nejoblíbenější barva – světle modrá

Vaše nejhezčí dovolená – v Chorvatsku, v roce 2014

Vaše nejoblíbenější roční období – zima

Nejoblíbenější květina - hortenzie

Nejoblíbenější film – Jak vytrhnout velrybě stoličku, Marťan

Nejoblíbenější místo v domově – kancelář sociálních pracovníků

Zdroj obrázku: <https://cz.pinterest.com/ksov1332/hortenzie-hydrangea/>

VTIPY

- 1) Srazí se motorkář na silnici s ptáčkem. Chudinka ptáček spadne na zem, cuká sebou, ale ještě není mrtvý. Motorkářovi se ho zželí a opatrně ho odveze domů. Tam ho položí do klece, rozdrolí mu chleba, do misky nalije vodu a čeká, jestli se uzdraví. Ptáček se za několik dnů skutečně probere, rozhlídne se kolem sebe a vidí mříže, chleba a vodu. V tom mu dojde, co se stalo a říká: "No do háje, já ho zabil!"
- 2) Fotograf se ptá: „A ty fotečky budete chtít černobíle nebo barevně?“ Zebra našťavaně odpoví: „Troubo!“
- 3) Baví se dva vysokoškoláci: „Člověče, když si uvědomím, jaký já jsem inženýr, tak mám strach jít k doktorovi.“
- 4) Sedí indián u vodopádu a kouká na svou ženu, jak pere prádlo. V tom z vodopádu spadne kámen jeho ženě na hlavu a zabije ji. Indián zkušeně: "To už je třetí pračka, kterou mi zničil vodní kámen."
- 5) Jednou si Chuck Norris spletl klíče a pokusil se odemknout svůj dům klíčky od auta. Dům nastartoval.

FOTOGALERIE

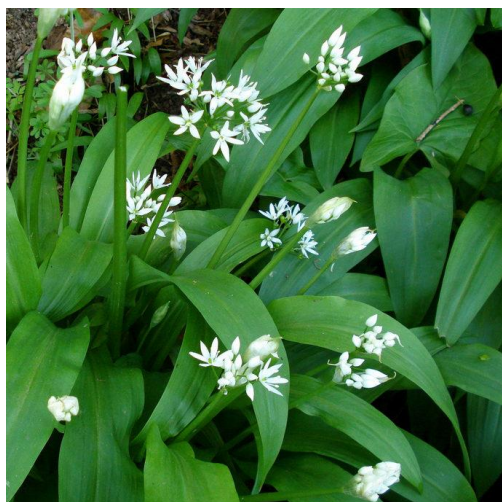

Z KUCHYNĚ

Medvědí česnek

Jedna s prvních bylinek, která vykukuje na svět s probouzejícím se jarem je medvědí česnek. Co to je a proč je v poslední době tak populární? Pojdme to zjistit.

Proč se tahle bylinka jmenuje zrovna po medvědovi? To asi nezjistíme, nicméně faktem je, že jde o 10 – 45 cm vysokou bylinu s podzemní cibulí, které se také lidově říká lesní česnek. Dále se dělí do dvou poddruhů, česnek medvědí pravý a ukrajinský. Poznáme je od sebe podle květní stopky, pokud je hladká, jde o česnek ukrajinský. Na první pohled by bylo velice jednoduché splést si jej s jedovatou konvalinkou, nebo ještě hůře, ocúnem jesenním, který je prudce jedovatý. Spolehlivě medvědí česnek prozradí jeho typická vůně po česneku a nahořklá chuť po odkvětu. Nejjistější je pak sbírat rostliny během květu, medvědí česnek má květy bílé, směřující vzhůru, konvalinka kvete rovněž bíle, ovšem

květenství má více zvonečků na stopce visící dolů, no a konvalinka kvete fialově a především, na podzim.

Medvědímu česneku nejlépe svědčí stinná a vlhká místa, daří se mu v okolí lesních potůčků a často je také pěstován

jako okrasná rostlina v parcích a zahradách. Rostliny vyrůstají časně zjara, ještě před olistěním stromů. v teplejších oblastech roste již od konce února. Ke konci května začíná kvést, po odkvětu pak rostliny rychle vadnou.

V kuchyni najde medvědí česnek využití především jako koření, pro dochucení pomazánek, omáček, salátů, bramborové kaše, velikonoční nádivky či při přípravě klobás. Celé listy lze i spařit na másle a použít jako přílohu místo listového špenátu. Jemná chuť medvědího česneku se výborně hodí zejména k jehněčímu masu. Své využití však najde i jako léčivka, především pro vysoký obsah vitamínu C a také pro svoje antibiotické a desinkfeční účinky. V lidovém léčitelství je oblíbený pro snížení krevního tlaku, čištění ledvin, příznivé působení na srdeční činnost a mimo to i zvyšuje chuť k jídlu. V přírodě se vyskytuje čím dál vzácněji, a vůbec mu neprospívají každoroční nájezdy sběračů, vypěstovat lze ale i v květináči na balkoně.

Jan Hutař, nutriční terapeut

zdroje: <http://medvedi-cesnek.cz/>; <https://fresh.iprima.cz/jak-na-to/medvedi-cesnek-vnese-do-kuchyne-vuni-chut-jara>;
<https://regiony.rozhlas.cz/medvedi-cesnek-je-zazrak-z-lesa-7416161>; <https://zitsprirodou.cz/produkt/cesnek-medvedi-allium-ursinum/>;
http://zimzimcarillon.canalblog.com/albums/planches_botaniques_anciennes/photos/86015567-ail.html

CO SE DĚLO V DOMOVĚ PŘED 40 LETY

DUBEN 1980

Zahájila s. Špačková, přítomny: s Bulová, Sobotková, Špačková, Ambrožová, Kašparová - zdrav. referát – rehabilitace se starými lidmi.

Důležitost pohybu a zaměření se starých lidí k udržení tělesné kondice v péči o svou osobu a dobrou psych. stránku

s. Bulová přispěla vzpomínkou na V. I. Lenina. V tomto měsíci vzpomínáme 110 roků narození tohoto významného člověka.

Závěrem jsme si připomněly blížící se májové oslavy. Naše triáda se zavázala, že k této příležitosti uděláme výzdobu oken a úklid před budovou. Jakož i nástěnky k tomuto výročí. S. vedoucí závěrem poděkovala všem za účast.

LUŠTĚNÍ

1) Bala ... (jméno živého tvora, který byl jako první ve vesmíru)

2) Nez ... (obydlí) ...nost

3) Nepostr... (užitečný pták) ...nost

4) Nepo ... (vrh) ...a

5) (dopravní prostředek) ...vrátek

6) Kniho (škodlivý domácí hmyz) ...

7) (včelí produkt) ...icina

ŘEŠENÍ: 1-balalajka, 2-nezbytnost, 3-nepostradatelnost, 4-nepohoda, 5-kolovrátek, 6-knihomol, 7-medicína;

Zdroj: odborný časopis sociální služby

Do křížovky запиšte hlavní města těchto zemí:

VODOROVNĚ:

- 2 Portugalsko
- 6 Španělsko
- 8 Finsko
- 9 Holandsko
- 10 Česká republika

SVISLE

- 1 Norsko
- 3 Švédsko
- 4 Belgie
- 5 Slovensko
- 7 Irsko

ŘEŠENÍ: 1-Oslo, 2-Lisabon, 3-Stockholm, 4-Brusel, 5-Bratislava, 6-Madrid, 7-Dublin, 8-Helsinky, 9-Amsterdam, 10-Praha

<https://www.detskestranky.cz/znete-hlavni-mesta/>